

ALLE RUIMTE VOOR DE WEIDEVOGELS

IN DE GREIDHOEK WEMELT HET IN HET VOORJAAR
VAN DE WEIDEVOGELS. EN DAT MAAKT DEZE FIETSTOCHT
LANGS WEIDE, KERKJES EN TERPEN EXTRA LEUK EN MOOI.

Tekst **Linda Korsten**

‘Eltse
wolk hat ne silveren ranné,
stond op een tegeltje dat
vroeger bij mijn ouders aan
de muur hing. Vrij vertaald
uit het Fries: iedere wolk

heeft een zilveren randje. Ik vond dat altijd een mooie gedachte. De Friese weidevogelreservaten Skrok en Skrins in de Greidhoek zijn van die zilveren randjes. Dit soort gebieden zijn belangrijk, want intensieve landbouw drijft weidevogels steeds verder in een hoekje. Ze broeden op de grond, op akkers en in weilanden. Dat maakt ze kwetsbaar. Zelfs de grutto, onze nationale vogel, staat in Nederland op de Rode Lijst van bedreigde soorten, opgesteld door het Wereld Natuur Fonds.

Volgens Natuurmonumenten behoren Skrins, Skrok en de nabijgelegen Lionerpolder tot de rijkste weidevogelgebieden van Friesland. Je vindt er slootjes en weilanden vol bloemen en insecten: zo moet het Friese landschap er in vroeger tijden uitgezien hebben. De reservaten zijn ware kraamkammers voor vogels als de grutto. 's Winters vertrekt hij naar zonniger oorden, maar het overgrote deel broedt ieder voorjaar in Nederland. Voor ik op de fiets stap voor een rondje door de Greidhoek, bel ik met Hanneke Wijinja, boswachter van Natuurmonumenten. "Skrok en Skrins zijn

compleet toegespitst op de behoeften van weidevogels", vertelt ze. "We houden het waterpeil hoog, zodat er genoeg plassen en sloten zijn. Daarna laten we het water heel langzaam zakken, zodat we de insectenpiek heel precies kunnen timen. Zo is er voor alle vogels genoeg voedsel. Maaien doen we pas na het broedseizoen."

Toch zijn er nog veel uitdagingen. "De weidevogelreservaten hebben een grote aantrekkingskracht op predatoren als roofvogels en steenmarters", zegt Wijinja. "Als fietser valt het je misschien niet meteen op, maar de meeste weilanden in Friesland bestaan uit heel eenzijdig gras. Zonder kruiden en bloemen, zonder insecten dus. Door de overbemeste bodem is er ook weinig bodemleven. Weidevogels en hun kuikens kunnen hier niet veel voedsel vinden. Reservaten als Skrok en Skrins zijn daarom een soort snackbar voor roofdieren, want hier komen grote hoeveelheden weidevogels bij elkaar."

CAFEETJE IN BAARD

Tijd om zelf op verkenning te gaan. Vanaf het stationnetje van Dronrijp, in het gehucht Hatsum, fiets ik al snel over een dijkje door het groen. Eindeloze weilanden strekken zich uit tot aan de horizon. De lucht oogt hier onmetelijk hoog.

ANDRÉS DE LA LANDE CREMER, NATUURMONUMENTEN

Boswachter Hanneke Wijinja

MARRIET VAN DER VALK

Café de Kater in Baard

'WE ZORGEN DAT ER GENOEG VOEDSEL IS VOOR ALLE VOGELS. MAAIEN DOEN WE PAS NA HET BROEDSEIZOEN'

het dorp weer uit. Halverwege stap ik even af en kijk om. Het is net alsof het dorpje aan het einde van de wereld ligt.

VAN TERRAS NAAR TERRAS

De terrasdichtheid valt niet tegen voor zo'n landelijk gebied. Ik stap al gauw weer af bij het fijne WeidumerHout. De sfeer van de Friese kop-hals-rompboerderij uit 1867 is mooi behouden, het landgoed ligt prachtig aan het kanaal de Zwette, dat Sneek en Leeuwarden verbindt. Een leuk terras heeft WeidumerHout ook. En van de menukaart tot schoonmaakmiddelen is alles hier duurzaam. Producten komen zoveel mogelijk uit de streek, zijn op z'n minst biologisch, en hebben een FSC- of Fairtrade-label.

De naam Greidhoek komt van het Friese woord *greide*: grasland op klei. Vroeger lag hier de Middelzee, een zeearm die vanuit het noorden tot diep in Friesland liep. Na 1500 was het grootste deel van de zee verdwenen door dichtsbibbing en inpoldering. Nu zie je er een zee aan weilanden. Het grasland in de Greidhoek leent zich perfect voor melkvee: hier ontstond dan ook de Friese zuivelindustrie. Koelen staren me aan als ik langsfiets. Na Huns volg ik een smal fietspadje langs het water naar het dorpje Baard, waar ik een pauze inlas op het fijne terras aan het water van dorps-huis annex café De Kater. Een relaxed plekje. Het hondje van de eigenaren komt er gezellig bij zitten. Via de prachtige oude huisjes van Jorwert trap ik verder naar Bears. Pal naast het fietspad duikt een stalen kunstwerk op: een zogenaamde 'luchtspiegeling'. Het heeft de contouren van het landhuis Uniastate, zoals dat er in 1756 op deze plek moet hebben uitgezien. Ik klim naar boven voor een mooi uitzicht over het Friese weidelandschap. Een smal weggetje leidt me

Onze nationale vogel, de grutto staat op de Rode Lijst van het Wereld Natuur Fonds

VINCENT VAN ZALINGE

Ik rijd nu langs de Zwette. Even wijk ik af van het kanaal voor een uitstapje naar de Ald Toer. Ooit lag Easterwierrum aan de kust van de Middellzee. Toen die zeearm verdween, verdween ook de handel en verplaatste het dorp zich naar een waterweg even verderop. Alleen de oude kerktoren herinnert nog aan de oorspronkelijke plek van de dorpskern.

In het huidige Easterwierrum nestel ik me even in theetuin De Dille, op een heerlijk plekje aan het water. Hier staat het plaatselijk gebrouwen Tsjerk-bier op de kaart. Daar is het wat vroeg voor, maar ik neem wel een paar flesjes mee voor thuis. Na een slinger door het groene Friese weideland-schap fiets ik het mooie dorp Easterrein binnen. Ik maak een (half) rondje om de Martinikerk uit de veertiende eeuw. Die ligt op een fiks verhoging, het lijkt wel een podium. De gracht eromheen geeft de kerk de allure van een kasteel.

Er zijn hier nogal wat plaatsjes met 'easter' in de naam. Aan het slot van de rit rijd ik door Easterlittens, dat is ontstaan uit vijf terpogenuchten. De grootste daarvan werd vanaf het jaar 800 opgehoogd tot de huidige kern van het dorp. Wommels,

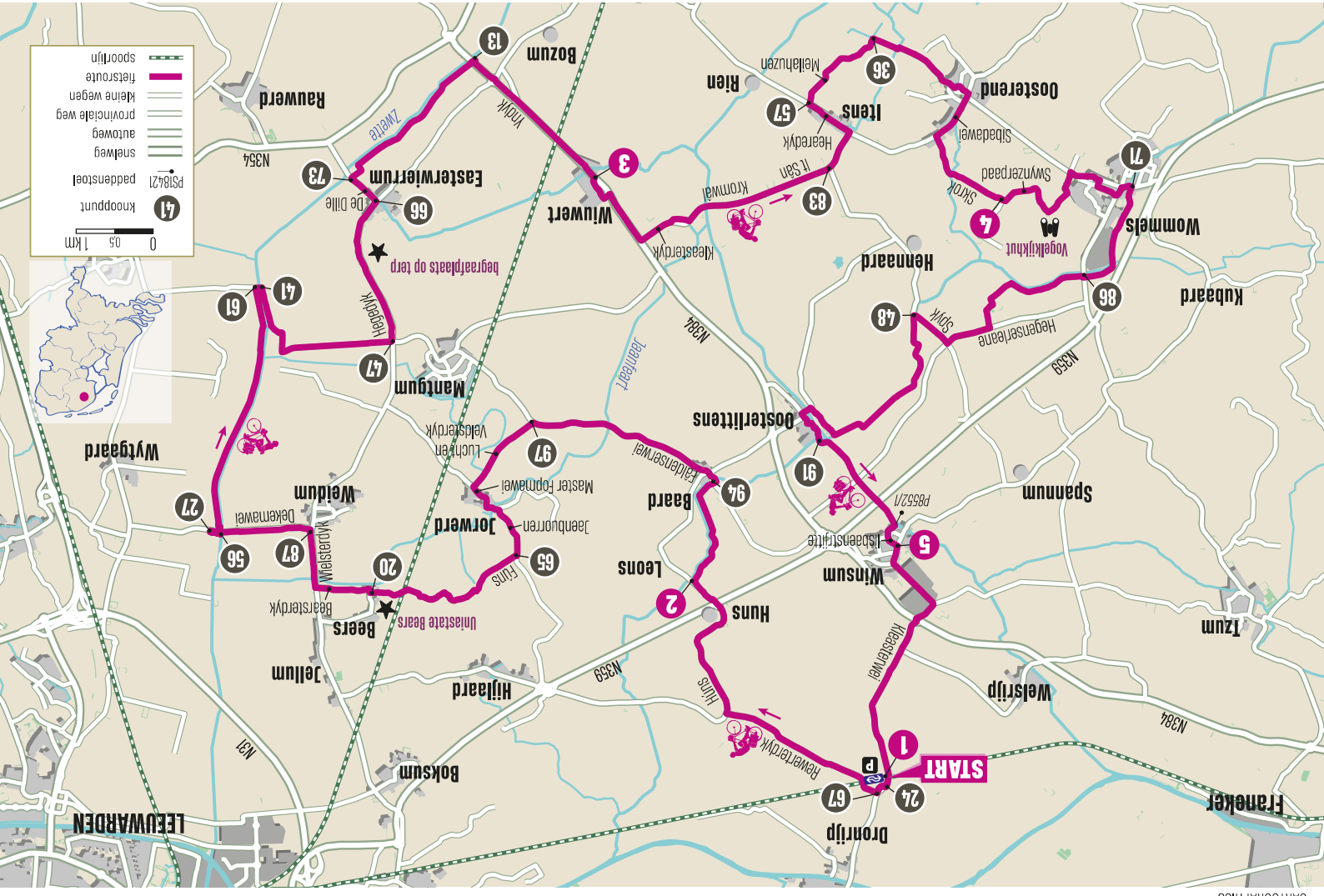

even verderop, werd groot toen er eind negentiende eeuw twee kaasfabrieken werden gebouwd. Een pakhuist uit 1905 doet nu dienst als een museum: It Tsiispakhûs.

GRUTTO ALS GRAADMETER

Maar voor ik hier aankom, rijd ik eerst via een fietspad door Skrok. Aan de rand van het natuurgebied zie ik pas goed het verschil met het boerenland aan de andere kant. De ene kant is lekker ruig, met veel greppels. De weiden aan de andere kant zijn niets meer dan groene velden. Aan de rand van Skrok staat een vogelkijkhut bij de plas Swyns: in het vroege voorjaar komen hier honderden grutto's bij elkaar, later in het jaar gevolgd door kempfanen, bruine kiekendieven en andere vogelsoorten.

De grutto is van nationale vogel inmiddels uitgegroeid tot graadmeter van biodiversiteit. En met die biodiversiteit is het best treurig gesteld. Hoe dat op te lossen is? Er is meer aaneengesloten natuur nodig. "Dus niet van die postzegels hier en daar", zei boswachter Wijnja vanochtend. De Greidhoeke leent zich daar uitstekend voor, maar land aankopen is duur. "Het zou al enorm schelen als er om die reservaten een schil van 'natuuriclusieve landbouw' zou komen te liggen", meent Wijnja. In dat soort bedrijven wordt geboerd met oog voor de behoeften van de natuur. En, zo legt ze uit, uiteindelijk kunnen weidevogels ook nuttig voor boeren zijn: omdat ze veel insecten eten, helpen ze plagen voorkomen. Daar profiteert zowel mens als natuur van.

Afkortingen

LA = Linksaf
 RA = Rechtsaf
 RD = Rechtdoor
 Y = Wegwijzer
 PS = Paddenstoel
 KP = Knooppunt
 ri. = Richting

FietsActief route-archief

Je vindt het volledige
 routeverhaal plus de
 beschrijving terug op
[fietsactief.nl/
 routedronrijp](https://fietsactief.nl/routedronrijp)

Speciaal voor abonnees

Poortgebouw van Uniastate

ROUTE DRONRIJP

Start: parkeerterrein Arriva-station Dronryp**Afstand: 56 km****Navigatie: N53 10.673 E5 38.045**

1. Vanaf Start naar de weg en RA. 1e Afslag RA, B-weg op en bij KP67 ri. 74, maar op T-kruising RA, ri. Hüns. Door **Hüns** en voor kruising met verkeersweg rechts aanhouden en met viaduct onder weg door en op einde RA.
2. Voor brug RA, asfaltfietspad op, ri. Baard. In **Baard** bij KP94 – 97 – 65 – 20 – 87 – 27 – 56 – 61 – 41 – 47 – 66 – 73 – 13. KP-route verlaten en scherp RA. Op T-kruising LA. Op rotonde RD. Later spoorwegovergang over.
3. In **Wiuwert** 1e afslag RA, weg oversteken en met bocht naar links. 1e Afslag LA, weg oversteken en RA, fietspad op, ri. KP83 – 57 – 36 ri. 71. Als KP71 in **Easterein** RA gaat, KP-route verlaten en RA (Wynserdyk). 2e Afslag LA (Skrok). Met bocht naar links en brug over.
4. In bocht naar rechts, links aanhouden, langs metalen hek, smal betonpad op, ri. vogelkijkhut. Weg om dorp volgen en op aansluiting met asfaltweg deze oversteken en RA, asfaltfietspad op. Later **Wommels** in, ri. KP71 – 86 – 48 – 91 ri. 38. In **Winsum**, als KP38 LA gaat KP-route verlaten en bij Y8552/1, RA, ri. Franeker.
5. Einde weg, op T-kruising RA. Op T-kruising voor kerk LA. Op einde bocht naar rechts blijven volgen. **Winsum** uit en op rotonde RD (*Kleasterweg*). In **Baaium** ri. KP24, spoorwegovergang over en RA, terug naar Start.